

CORRUPTIE IN DE OEKRAÏNE.

Door Victor A.C. Remouchamps Luitenant kolonel der artillerie (b.d.)

Militair en politiek analist

Inleiding.

Getuige hun dagelijkse columns hebben chauvinistische Oekraïense analisten blijkbaar maar een oplossing voor de economische problemen waar het land al jaren mee worstelt: wapens uit en door het Westen. Gratis wapens in grote hoeveelheden en van top kwaliteit, een overdaad aan actuele, snelle en vooral betrouwbare inlichtingen en informatie en instrumenten, kennis en ervaring om zich te kunnen wapenen tegen Russische EO¹ systemen om de gevechtskracht van de Oekraïense strijdmacht te verhogen en een anticiperend karakter te geven. Op die manier moeten de agressieve ambities van Rusland kostbaar worden gemaakt. Zo kostbaar dat terugtrekken en koest zijn en blijven het enige alternatief voor het Kremlin wordt.

Behalve middelen, politieke instrumenten, kennis, en inlichtingen heeft Kiev vanzelfsprekend geld nodig. Geld om zich aan de economische en financiële wurggreep van Moskou te kunnen onttrekken door zich meer of betere gesteld hoofdzakelijk op de Europese markten te kunnen richten. Daar ligt in feite het grote probleem. In het artikel "*corruptie in Rusland*" is een schets opgenomen waarop te zien is welke landen hoog op de corruptie ladder staan. In Europees verband zijn dat naast de twee Zuid Europese staten Italië en Griekenland, Oost Europese staten op het Balkan schiereiland, vooral de door een aantal kortzichtige Brusselse politici als potentieel lid van de Europese Unie gefavoriseerde Oekraïne.

Om het voor de geïnteresseerde lezer nog eens te accentueren. Van de 175 onderzochte zelfstandige naties scoort het "zielige" Oekraïne plaats 142. 142! Slechts een aantal plaatsen beter als Zimbabwe waar het lijkt of Mugabe het corruptiespook van de 20 ste en 21 ste eeuw heeft gebaard.

Is militaire loyaliteit aan het Westen een showstopper?

Niet inzetbare Oekraïense tanks

De behoefte aan militair hardware is begrijpelijk. Oekraïne heeft op papier een getalsmatig groot leger, maar door een nijpend gebrek aan fondsen is het niet in staat zich met de modernste Russische wapensystemen te meten. De beschikbare T-72 en T-64 tanks kunnen niet op tegen de moderne Russische versie, in het bijzonder de pas ingevoerde T90A tank. Bovendien beschikt Oekraïne nauwelijks over adequate anti-tank bestrijdings middelen.

De nieuwste Russische T90A tank

De luchtmacht is verouderd en heeft geen enkele overlevingskans tegen Russische moderne luchtverdediging middelen. De Marine is klein, sterk verouderd en van Russische makelij uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Volume en kwaliteit van de gevechtskracht zijn echter militaire aspecten die op een relatief korte termijn kunnen worden gecompenseerd. Dat ligt een jas anders als kennis, ervaring en vooral loyaliteit van de militaire top in Kiev onder de loep genomen wordt.

Denis Berezovsky: gezicht van het verraad.

Een deel van die militaire top heeft nog steeds een herkenbare affiniteit met de vroegere beschermers. De opperofficieren die deel uitmaken van die militaire top hebben allen zonder een uitzondering hun opleiding gehad en carrière gemaakt in de tijd van de Sovjet Unie. In die periode hebben ze zich vrijwillig of gedwongen laten corrumperen en lijken - om het mild te verwoorden - nauwelijks gemotiveerd om zich militair te meten met Putin en consorten. Begin vorig jaar liep de commandant van de Oekraïense marine, admiraal Denis Berezovski over naar de Russen. De vraag is niet of maar wanneer, wie zijn voorbeeld zal volgen. Kortom het betrouwbaarheidsgehalte van de militaire top roept te veel vraagtekens op.

Bovendien doen binnen de Oekraïense strijdkrachten (en vooral binnen inlichtingen structuren) een groot aantal “mollen” nuttig werk voor Putin c.s. Zij zullen er ongetwijfeld voor zorgen dat kennis en informatie van resp. over aangevoerde 4-D² wapensystemen en operationele concepten in de burelen van Putin terecht komen. Dat zal de doeltreffendheid van die hard en software systemen aanmerkelijk uithollen.

Die twee verrassingen zijn de belangrijkste reden dat de USA terughoudend zijn met het verstrekken van geavanceerde inlichtingen om te voorkomen dat Rusland kennis neemt van de mogelijkheden die de Amerikanen momenteel op dit gebied hebben.

Het Oekraïense monopoliespel met euro's en zonder gevangenis sanctie.

Dat een (groot) deel van het door het Westen beschikbaar gestelde geld voor de noodzakelijke hervorming van politieke stelsel en militaire structuur in de verkeerde zakken terecht zal komen, zal na het lezen van de onderstaande teksten geen verrassende constatering meer zijn.

Net als in Rusland trekken maffia en oligarchen aan de touwtjes. Net als in de Russische Federatie, heeft een kleine klik van welgestelden kans gezien zich na 1991 in alle lagen van

² Grond, lucht (air en airspace), maritieme (oppervlakte en onderwater, kust en open water) en virtuele dimensie.

de Oekraïense industrie te nestelen. De “kameraad” directeuren van de Sovjet geleide fabrieken werden plotseling de kapitalistische “manager” van deze bedrijven. Zij kochten de firma’s op met (niet te controleren leningen) bij bevriende “kameraad” collega’s in de banksector. Afdelingschefs in de firma’s werden omhoog gewaardeerd als bedrijfsleiders. Net als in Rusland veranderde voor de “*kumpel*” op de werkvloer niets.

Een globale analyse van de Oekraïense oligarchen structuur levert voorshands de volgende conclusies op:

- Na de zelfstandigheid in 1991 zijn alle politieke leiders (**Kuzma, Yanukovich, Timoshenko, Yushenko, Poroshenko**) met uitzondering van minister-president Arseniy Yatsenyuk afkomstig uit of zoals Kuzma, werden gesteund door één of meer oligarchen families. De huidige president Poroshenko is de voornaamste vertegenwoordiger.
- De aangekondigde sterkere banden met Europa betekende “*booming business*” in geld en macht voor het westers georiënteerde deel van de oligarchen klik. Toen Yanukovich onder druk van Putin besloot de onderhandelingen over toetreding tot de *Oekraïne-EU Associatie Overeenkomst* met Brussel te stoppen en zich te voegen bij de Russische tegenvoeter van de EU de *Eurasian Economic Commission’s Customs Union/EECCU*³ dreigde hun goudschip te zinken. Het gevolg was dat die westers georiënteerde oligarchen een revolutie ontketenden om Yanukovich af te zetten. Op die manier konden ze aansturen dat die beslissing werd teruggedraaid.
- Oligarchen met imperia vooral in het oosten van het land, waar de Oekraïense mijnindustrie en zware metaalindustrie is geconcentreerd, keerden zich echter tegen een dergelijke Westers-georiënteerde politiek. Zij zijn vanzelfsprekend wél voorstanders van een toetreding tot Putin ‘s EECCU. Zij hebben hun welvaart voornamelijk te danken aan hun uitstekende zakenrelaties met Russische oligarchen families.
- Het middendeel wacht intussen rustig af wie er uit die machtsstrijd als winnaar uit de bus komt en zal zich vervolgens moeiteloos bij die winnaar aansluiten.

Toen het volk in januari 2014 de straat op ging om onder aanvoering van studenten en schimmige structuren, Yanukovich te dwingen om af te treden, kwam die tweedeling binnen de Oligarchen klik in de Oekraïne duidelijk boven tafel. Hoewel de doelstellingen van beide delen gelijksoortig is - uitbreiding van macht en rijkdom en bescherming van hun inkomsten bronnen- is de manier waarop ieder deel dat wil realiseren verschillend. Het westers georiënteerde deel beseft dat het zich zal moeten conformeren aan de democratische regelingen zoals die in Europa gemeengoed zijn geworden en die regelingen ook daadwerkelijk moet accommoderen en implementeren. De Kremlin georiënteerde oligarchen willen dat alles bij het oude blijft en Moskou het centrum van hun belangstelling is en blijft.

De naar het westen gerichte blik.

Oleksandre Volkov is een van de oligarchen die zich (voorlopig) achter het beleid van de huidige regering hebben geschaard. Eigenaar van het TV

ndenzijn Rusland, Belarus en Kazakhstan.

station *Gravis*, lid van de Oekraïense Tweede Kamer, ondervoorzitter van het budget comité en natuurlijk miljardair.

Igor Kolomoisky is een van de eerste oligarchen die de *Maidan revolutie* steunde. Hij is de op twee na rijkste man in Oekraïne. Eigenaar van de "*Privat bank*" en het televisiestation Chanel 1+1. Gouverneur van Dneproptrovsk⁴. Zijn ontslag als gouverneur door Poroshenko lijkt een eerste indicatie te zijn dat de regering Poroshenko van plan is de banden tussen oligarchen en de politiek te verbreken.

Konstantin Zhevago is eigenaar van de *Poltava* mijnbouwonderneming en *Vorksla* voetbalclub. Hoewel hij slechts 5% van de zittingen van het parlement heeft bijgewoond, is en blijft hij lid van de Oekraïense Tweede Kamer.

Met het oog op Moskou.

Aan de andere zijde van het oligarchen spectrum zitten de twee rijkste Oekraïense oligarchen:

Rinat Akhmetov alias "*Koning van de Donbas*" staat op de Amerikaanse zwarte lijst. Ondanks het feit dat hij voor een miljard dollar een kolenmijn in West Virginia bezit. Geschat aantal employees: circa 300.000. Schatrijk geworden onder het bewind van Yanukovich. Geschat vermogen \$15,4 miljard. Een van de belangrijkste financiers van de opstand in Oost Oekraïne.

Viktor Pinchuk. Eigenaar van *Krivorozhstal*, de grootste metallurgische onderneming van Oekraïne. Eigenaar van *East One Group LLC*, (een investeringsonderneming) en *Interpipe Group* (staalproducent) Na Akhmetov de rijkste Oekraïner met een geschat vermogen van \$4,2 miljard. Stichter van de *Yalta European Strategy Conference*. Wrang genoeg ondersteunt hij de kandidatuur van **Hillary Clinton** door jaarlijks een miljoen dollar te doneren aan haar stichting. Bovendien ondersteunt hij een stichting van **Tony Blair** met

⁴ Onlangs door President Poroshenko ontslagen toen deze aan Kolomoisky's loyaliteit begon te twifelen.

een jaarlijkse bijdrage van \$500.000 dollar en regelde hij dat **Bill Clinton voor een fooi van \$500.000** een aantal lezingen kon houden. Volgens een aantal vooraanstaande Amerikaanse analisten speelt Pinchuk onder één hoedje met de Kremlin bazen, die zo hopen dat een nieuwe *Clinton administration* vanaf 2016 zich positiever richting Putin zal opstellen waardoor zijn mondiale aanzien aanmerkelijk zal groeien.

Igor Bakai alias "*Pupzik*". Eigenaar van "*Intergaz*" die onder meer gas aankoopt in Turkmenistan. Hoofd van het Staatsenergie monopoly "*Neftegaz Ukrainy*" Eigenaar van de krant "*Segodnya*" en het televisiestation ICTV. Tijdens de *Oranje Revolutie* beschuldigde Yulia Timoshenko hem van het illegaal aanschaffen van staatseigendom en vluchtte hij na de Revolutie naar Rusland. Putin gaf hem het Russische staatsburgerschap.

Dimitri Firtasch. Voormalige brandweerman. Opgeklommen in de olie en gasindustrie. Werd hoofd van "*Neftegaz*" en werd dank zij zijn relaties met president Kuzma, adviseur van de president. Als eigenaar van "*Eurogaz*" is hij de voornaamste leverancier van gas uit de Centraal-Aziatische gebieden naar Oekraïne. Nadat Viktor Yanokovich in 2009 president was geworden maakte hij snel carrière. Eigenaar van het grootste TV station "*Inter*". Wordt gezocht door de Amerikaanse autoriteiten voor witwassen, omkoping en smokkel. Wacht op uitlevering naar de VS. De regering van Oekraïne heeft beslist dat er 500.000 m³ gas moet worden geconfisqueerd uit de voorraad van Firtasch' handelsonderneming.

Supporting cast in de coulissen.

Yulia Timoshenko. Mede door haar bevlogen toespraak op het Maidan plein, toen ze gezeten in een rolstoel, de "*helden van Oekraïne*" feliciteerde, heeft Timoshenko getoond één van de grote Oekraïense Westers georiënteerde oligarchen te zijn. Op politiek gebied heeft zij de volgende "verdiensten":

- is voorzitter van de politieke partij "*Gromada*"⁵
- was in 2005 en van 2007 tot 2010 minister-president.
- was stuwende kracht achter de Oranjerevolutie⁶.
- Is in 2011 opgesloten na een proces waarbij zij wegens machtsmisbruik tot zeven jaar gevangenis werd veroordeeld en het betalen van een geldboete van \$140 miljoen.

Timoshenko is een van de rijkste vrouwen van Oekraïne met een geschat vermogen van \$1 miljard dollar. Zij is eigenaar van "*Tutar*" TV station, kranten "*Pravda Ukrainy*", "*Vseukrainski*

⁵ Een alliantie van de Vaderland partij en de "Partij voor Hervormingen en Orde"

⁶Vanaf 22 november 2004 ontstonden een aaneensluiting van grootschalige protesten nadat de presidentverkiezingen gewonnen werden door de Westers georiënteerde kandidaat Yushenko. De Kremlin georiënteerde kandidaat Yanukovich moest daarbij het onderspit delven.

vedomosti” en “*Kyivski vedomosti*” en richtte als plaatsvervangend minister-president de gasgigant “*United Energy Systems*” op.

Petr Poroshenko. De Huidige president van Oekraïne is een van de grondleggers van de *Partij van de Regioenen* (Later in handen gekomen van **Viktor Yanukovich**). Steunde in 2001 de hervormingspartij van Viktor Yushenko. Eigenaar van de scheepswerf “*Leninskaya Kuznitsa*” en van het snoep- en chocolade imperium genoemd naar Karl Marx. Beide voormalige overheidsbedrijven uit de Sovjet periode. Eigenaar van het oppositie TV station “Chanel V”. Geschat familie kapitaal rond de \$1.2 miljard

Viktor Yanukovich

Mezhyhirya-woonkamer

Mezhyhirya-eetkamer

Alexandre Yanukovich

Mezhyhirya-slaapkamer

Renstal

Viktor en Aleksandr Yanukovich. De Yanukovich familie heeft een geschat vermogen bij elkaar gestolen van meer dan \$12 Miljard. Na zijn vlucht op 21 februari 2014 naar Moskou waar hij politiek asiel kreeg kwam Interpol in januari 2015 met een verzoek tot aanhouding van Yanukovich voor geldwitwassen, diefstal ontvreemding van overheidsmiddelen. Hoewel het meeste familiekapitaal bevroren is door de internationale gemeenschap, heeft hij toch kans gezien om wat spaarcentjes achter de hand te houden. Hij kocht op 26 februari van hetzelfde jaar voor \$52 miljoen een optrekje in **Barvikha** (Rusland) Na zijn vlucht naar Rusland werd zijn landhuis in Oekraïne bezet en geconfisqueerd. **Aleksandre**, zoon van de vierde Oekraïense president is opgeleid tot tandarts. Volgens de *Forbes lijst* beschikt hij over een persoonlijk vermogen van \$500. Miljoen dollars. Opende kantoren in Geneve waar hij een handelsonderneming startte die handelde in illegaal gedolven Oekraïense steenkool. Aan de foto's is te zien dat de Yanukovich familie niet geheel in kommersiële omstandigheden leefde.

De bovenstaande tekst schetst een onthutsend overzicht van diefstal, omkoperij, afpersing, smokkel en ontvreemding van overheidskapitaal. Net als in Rusland hebben corrupte overheidsambtenaren en hoge militairen zich in de afgelopen decennia daar aan schuldig gemaakt. Daarom zal het lang, vermoedelijk te lang duren voordat de Oekraïne ook daadwerkelijk kan voldoen aan de democratische regelingen die Brussel en Washington voor ogen hebben. Het is een veeg teken dat het officiële Anti Corruptie bureau van de regering Poroshenko nu al stelt dat zij tenminste zes maanden nodig denkt te hebben om operationeel te zijn. En dan nog zal het moeilijk zijn om spits roeden lopend in het moeras

van corruptie een start te kunnen maken me het openen laat staan het zuiveren van de Oekraïense beerput.

Slotwoord.

Zouden de wensen van Kiev snel worden ingewilligd, dan haalt Europa de Oekraïne in broederlijke liefde binnen en maken ze op termijn deel uit van Westerse economische organisaties. Oekraïne wordt dan zelfs lid van de NAVO. Op het eerste gezicht zeer voor de hand liggende en zo op het oog méér dan reële wensen. Met invulling kan niet lang worden verwacht, zo vervolgen de Oekraïne gezinde analisten, anders vervalt het land opnieuw in onvermijdelijke chaos en als gevolg daarvan krijgt Rusland weer de gelegenheid om Oekraïne als een van haar opstandige koloniën onder haar imperialistische paraplu te krijgen. Die analisten onderstrepen dat het Westen de historische kans krijgt en heeft om een land met 46 miljoen inwoners de mogelijkheid te bieden zich te transformeren in een (Westers georiënteerd) democratisch geregeerd land. Net zoals dat min of meer gelukt is met de voormalige Oostbloklanden; Polen, Bulgarije, Roemenië, Tsjechië, Slowakije, Albanië, de landen van het voormalige Joegoslavië en zelfs voormalige USSR republieken als Estland, Letland en Litouwen.

Maar.....Als men de bovenstaande teksten goed tot zich laat doordringen en de effecten oplijnt, dan zou het de Europese visionairs in Brussel tot grote voorzichtigheid moeten bewegen om zonder enige garanties zakken Euro's naar de machthebbers in Kiev te brengen. Daarvoor heeft de gewone Europese burger Brussel ook gewaarschuwd toen landen die nu nog steeds hoog op de corruptie ladder staan ingeschaald als Griekenland en later Roemenië en Bulgarije aan de ijzeren poort die leidt naar de goudkelders van Europa kwamen kloppen.